

Vastaanottaja
Tampereen Kaupunki

Asiakirjatyyppi
Luontoselvitys

Päivämäärä
21.12.2012

PELTOLAMMIN MYLLY- VUOREN LUONTOSELVI- TYS

ASEMAKAAVA NRO 8456



ASEMAKAAVA NRO 8456

Tarkastus **20/12/2012**
Päivämäärä **19/12/2012**
Laatija **Tiina Virta, Ramboll Finland Oy**
Tarkastaja **Kaisa Mustajärvi, Ramboll Finland Oy**
Hyväksyjä **Kari Korte, Tampereen kaupunki**
Tilaaaja **Antonia Sucksdorff, Kari Korte, Tampereen kaupunki**
Selvityksen **Peltolammin Myllyvuoren luontoselvitys, asemakaava**
nimi **8456**
ID **515 640**
Kaavan nimi **Asemakaava**
Kaava nro **8456**

Viite 82143416

1.	Johdanto	1
2.	Aineisto ja menetelmät	1
2.1	Luontotyytit ja kasvillisuus	1
2.2	Liito-oravat	1
2.3	Linnut	2
2.4	Lepakot	2
3.	Tulokset	3
3.1	Puusto ja kasvupaikkatyytit – selvitysalueen yleispiirteiltään arvokkaimmat alueet	3
3.2	Luonnonarvoiltaan merkittävimmät alueet	3
3.2.1	Luonnonsuojelualueet ja Natura 2000-alueet	4
3.2.2	Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset luontotyytit	4
3.2.3	Mahdolliset vesilain 10 § mukaiset pienvedet ja muutetut elinympäristöt	4
3.2.4	Mahdolliset metsälain 10 § mukaiset elinympäristöt ja muutetut kohteet	7
3.2.5	Muut arvokkaat elinympäristöt	15
3.3	Merkittävimmät kasvilajit	19
3.4	Liito-oravat	21
3.5	Linnusto	22
3.6	Lepakot	24
3.7	Hyönteiset	25
3.8	Muita mielenkiintoisia ja huomionarvoisia havaintoja	26
4.	Alueiden arvottaminen maankäyttöä varten ja suositukset suunnitelmien pohjalta	26
4.1	Maiseman- ja luonnonhoitoalueeksi varatut lähivirkistysalueet, erityisiä luontoarvoja, luokka 1	27
4.1.1	1a. Myllyvuori	27
4.1.2	1b. Arranmaan vanha metsä	27
4.1.3	1c. Levon itäinen puoli	27
4.2	Suojavyöhykkeet ja puskurialueet, luokka 2	27
4.2.1	2a. Saukonvuori-Myllyvuori	27
4.2.2	2b. Levon pohjoisosa	28
4.3	Kohtalaisesti rakentamiseen soveltuvat alueet, luokka 3	28
4.3.1	3a. Arranmaan ojitettu korpi	28
4.3.2	3b. Sähkölinja ja ojitettu korpi	28
4.4	Hyvin rakentamiseen soveltuvat alueet, luokka 4	28
4.4.1	4a. Kangasmetsä Käärmeestä etelään	28
4.4.2	4b. Levon eteläosa	28
5.	Yhteenveto	28
6.	Lähdeluettelo	29

LIITTEET

Karttaliite 1

Puuston ikä ja valtapuulajit

Karttaliite 2

Kasvupaikkatyypit

Karttaliite 3

Arvokkaat luontotyytit, mahdolliset metsä- ja vesilakikohteet

Karttaliite 4

Liito-oravahavainnot ja soveltuvat elinympäristöt

Karttaliite 5

Linnustoselvityksen yhteenveto

Karttaliite 6

Lepakkojen esiintyminen alueella ja alueiden arvo lepakoille

Karttaliite 7

Alueiden luontoarvojen perusteella tehdyt arvotukset

Liite 1

Linnustoselvitys

Liite 2

Lepakkoselvitys

1. JOHDANTO

Tampereen kaupunki asemakaavoittaa Peltolammin Myllyvuoren aluetta. Selvitysalue sijaitsee Peltolammin länsipuolella, Sääksjärven pohjoispuolella. Alueen pinta-ala on 44 hehtaaria. Alueen rajoittuu idässä Riihimäki-Tampere rautatiehen. Metsä jatkuu Pirkkalan puolella asuttamattomana, joskin pirstoutuneena hakkuiden vuoksi. Pirkkalan Saukkolammin-Taaporinvuoren alueesta on tehty luontoselvitys vuonna 2009. Suunnittelualan läheisyydessä sijaitsee Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualue (YSA043142).

Tässä luontoselvityksessä esitetään vuonna 2012 tehtyjen kasvillisuus- ja luontotyyppien inventointien tulokset, vedetään yhteen alueelle tehtyjen luontoselvitysten tulokset, kuvataan alueen merkittävimmät luontoarvot ja annetaan niiden osalta ohjeistusta alueen maankäytölle. Lisäksi kaava-alue arvioidaan luontoarvojen perusteella ja esitetään luontoarvojen perusteella rakentamiseen, virkistyskäyttöön ja luonnontilaan jätettävät alueet. Selvityksessä käsitellään aluetta kokonaisuutena eli puuston ja metsien tilaa, kasvupaikkatekijöitä, avainbiotooppeja, kasvillisuutta ja kalliomuodostelmia. Alueella tehtiin kasvillisuuden lisäksi myös liito-orava-, linnusto- ja lepäkokartoitusta.

Selvityksen on laatinut Tiina Virta biologi, FM Ramboll Finland Oy:stä ja sen on tarkastanut Kaisa Mustajärvi ekologi, FT Ramboll Finland Oy:stä. Linnustoseelvityksestä maastossa ja raportoinnista vastasi Matti Häkkinen biologi, FM Ramboll Finland Oy:stä. Työn tilaajana oli Tampereen kaupunki (yhteyshenkilö Antonia Sucksdorff).

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

2.1 Luontotyypit ja kasvillisuus

Selvitystä varten käytössä oli alueen metsänhoitosuunnitelman metsäkuviotiedot Tampereen kaupungilta, joista saatiin kasvupaikkatyypit ja puuston ikärakenne. Alueella esiintyvistä tiedetyistä uhanalaisista lajeista tehtiin kysely paikalliselta ELY-keskukselta ja Suomen ympäristökeskukselta helmikuussa 2012. Alueelle tehtiin kasvillisuusselvityksen maastokäynnit kesä- ja heinäkuussa 2012. Kartoituksen yhteydessä havainnoitiin uhanalaiset lajit ja luontotyypit, metsäläki-kohteet ja arvioitiin pienvesiä vesilain kannalta sekä metsän ikää, rakennetta ja luonnontilaisuutta. Kasvillisuus määritettiin metsäkuvioita mukailien ja avainbiotooppien kohdalla lajistoa käytiin erityisen tarkasti läpi. Havainnot tallennettiin GPS-tallentimelle. Lisäksi havainnoitiin alueellisesti uhanalaiset, direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja myös muut harvinaiset lajit (valtakunnallisesti tai Tampereen seudulla harvinaiset tai sellaiset, jotka harvinaistuvat Tampereelta johonkin suuntaan siirryttäessä).

Kasvillisuutta havainnoitiin yleispiirteisesti myös kaikkien muiden selvitysvaiheiden yhteydessä. Varsinaisten kasvillisuus inventointien yhteydessä tarkennettiin lähtötietojen perusteella (metsäkuviot, karttatarkastelu) laadittu kasvillisuuskuviokartta. Kasvillisuudessa lajit ja lajimäärät vaihtelevat jonkin verran vuosittain, lämpötiloista ja kosteudesta riippuen.

2.2 Liito-oravat

Liito-orava on luokiteltu Suomen eliölajiston viimeisimmässä, vuoden 2010, uhanalaisluokituksessa vaarantuneeksi lajiksi (Rassi ym. 2010). Liito-oravan luokitus ei perustunut kannan koon, vaan kannan lähes 30 % taantumiseen. Liito-oravat kuuluvat EU:n luontodirektiivin Liite IV (a) lajeihin. Luontodirektiivin yleistavoite on saavuttaa ja säilyttää tiettyjen lajien ja luontotyyppien suojelun taso suotuisana. Lajin on pitkällä aikavälillä säilyttävä luontaisessa ympäristössään, eikä sen luontainen levinneisyysalue saa supistua. Lisäksi lajin elinympäristöjä pitää olla riittävästi turvaamaan kannan säilyminen pitkällä aikavälillä. Suomen luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Selvitysalueen liito-oravatilanne käytiin tarkastamassa 23.5.2012, 29.5.2012 ja 6.6.2012. Liito-oravan esiintymistä selvitettiin jätöshavaintojen perusteella. Liito-oravan papanoita etsittiin suurten kuusten ja haapojen tyviltä. Lisäksi alueen merkitystä liito-oravan kannalta arvioitiin arvioimalla biotoopiltaan sille soveltuvien elinympäristöjen laatua, kokoa ja eheyttä yhteysineen sekä

kartoitettiin lajille sopivien pesäpuiden sijainnit (kolopuut, risupesät ja pöntöt). Tilannetta tarkasteltiin myös lähiympäristöstä aiemmin tehtyjen havaintojen suhteen.

2.3 Linnut

Euroopan Unionin lintudirektiivi (79/409/ETY) koskee kaikkien luonnonvaraisina elävien lintujen, niiden munien ja pesien sekä niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivin I-liitteessä luettujen lajien (EU D1) suojeluun halutaan yhteisön alueella kiinnittää erityistä huomiota. Lintudirektiivin I-liitteessä mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityisvoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella.

Suomella on myös kansainvälinen vastuu tiettyjen lajien säilyttämisestä. Vastuu merkitsee lähinnä, että lajin seuranta ja tutkimusta on tehostettava ja että lajin elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Suomen vastuulajit ovat lajeja, jotka ovat kotoperäisiä Suomelle tai Pohjois-Euroopalle. Lisäksi Suomen vastuulla on sellaisia lajeja, joiden kokonaislevinneys on laaja, mutta ne ovat yleisiä vain pienellä osalla aluetta, josta merkittävä osa on Suomessa. Vastuulajeja valittaessa pidettiin ohjearvona, että Suomessa on vähintään 15-20 prosenttia Euroopan kannasta. Suomen linnuista vastuulajeja on yhteensä 38.

Selvitysalueen linnustolaskennat tehtiin kahden maastokäynnin aikana 26.5. ja 5.6.2012. Linnustolaskennassa sovellettiin yleisesti hyväksyttyä kartoitusmenetelmää (Koskimies & Väisänen 1986). Kartoituksessa havaitut linnut merkittiin karttapohjille, mutta yleisimpien lajien osalta parimääriä ei laskettu. Reviirikartoitukset suoritettiin kello 4.30–10.30 välisenä aikana, jolloin useimpien lintulajien lauluaktiivisuus on korkeimmillaan. Käyntien yhteydessä ja tulosten perusteella arvioitiin selvitysalueen linnuston kannalta arvokkaimmat osakokonaisuudet. Laskentojen lisäksi alueella vuosina 2005-2012 tehdyt mielenkiintoisimmat lintuhavainnot tilattiin Pirkanmaan lintutieteelliseltä yhdistykseltä 8.7.2012.

2.4 Lepakot

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat rauhoitettuja. Kaikki lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteeseen IV (a) ja ovat siten tiukassa suojelussa EU:n alueella. Tämän lisäksi Suomi on sitoutunut Euroopan lepakkojen suojeluohjelmaan (EUROBATS). EUROBATS velvoittaa suojelemaan lepakkoja entistä tarkemmin. Kuten aikaisemminkin lepakoiden pyydystäminen ja tappaminen on kiellettyä. Lepakkojen elinalueiden (saalistusalueet, päiväpiilot, talvehtimispaikat) heikentäminen tai hävittäminen on kiellettyä.

Suomessa on havaittu 13 lajia, joista yleisimpiä ovat pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), vesisiippa (*Myotis daubentonii*), viiksisiiippa/isoviiksisiiippa (*Myotis mystacinus*, *Myotis brandtii*) sekä korvayökkö (*Plecotus auritus*).

Lepakoiden elintavat vaihtelevat eri vuodenaikoina, samalla vaihtelevat niiden esiintymisalueet. Maastotyöt suunniteltiin karttatarkastelujen ja luontoselvityksen maastokäyntien perusteella. Koska alue on verrattain pieni, kartoitettava reitti voitiin suunnitella kattamaan koko selvitysalue. Lepakoiden kannalta olennaisia asioita tutkimusalueella ovat niiden ekologian kannalta keskeiset seikat, kuten ruokailupaikkojen ja lepopaikkojen säilyminen ja kulkuyhteydet em. kohteiden välillä. Erityisesti huomioitiin ojien ja purojen reunat, vesistön läheisyys, rehevät metsälaikut ja kivikot ja kalliot. Lepakot voivat elää 20-vuotiaiksi ja suosivat vuodesta toiseen samoja paikkoja. Tällöin paikallisen populaation kannalta saalistus- ja lepopaikkojen hävittäminen tai heikentäminen voi olla merkittävää.

Lepakkokartoitukset tehtiin kesä- ja heinäkuussa 2012 neljänä yönä auringonlaskun ja -nousun välisenä aikana. Lepakot havainnoitiin öisin kävellen alueen polkuja pitkin. Näin reitit voitiin toistaa helposti tarvittaessa. Aktiivisilla alueilla pysähdyttiin kuuntelemaan muita pidemmäksi aikaa. Lepopaikkoja inventoitiin päivisin muiden luontoselvitysten yhteydessä.

Lepakkojen havainnointiin käytettiin ultraääni-ilmaisinta (Batbox Griffin), jolla pystytään havainnoimaan lepakkojen käyttämät kaikuluotausäänet. Äänet nauhoitettiin tarvittaessa laitteiston tallentimella myöhempää tarkistusta varten äänianalyysiohjelmalla (Bat Scan 9). Mahdollisuuksien mukaan lepakoita pyrittiin myös näkemään. Lepakkojen havaintopaikat merkittiin myös GPS-tallentimella. Isoviiksisiiippoja ja viiksisiiippoja ei pystytä pelkän äänen perusteella erottamaan toisistaan vaan erot ovat ainoastaan fysiologisia. Koska lepakkojen käsittely on kielletty ilman ELY-

keskuksen myöntämää erikoislupaa, tässä selvityksessä lajeja ei ole eritelty toisistaan vaan puhutaan "viiksisiiippalajista".

Alueella ei ole tehty aikaisemmin lepakkokartoitusta, mutta Tampereen kantakaupungin lepakkoselvityksessä vuodelta 2002 lepakkoja kartoitettiin selvitysalueen lähetyviltä Pärrinkosken luonnonsuojelualueelta sekä Peltolammin uimarannalta. Arvioinnissa otettiin huomioon aiemmassa kartoituksessa mainitut havaintopaikat ja lepakkojen mahdolliset siirtymäreitit alueiden välillä.

3. TULOKSET

3.1 Puusto ja kasvupaikkatyypit – selvitysalueen yleispiirteiltään arvokkaimmat alueet

Puustoltaan arvokkaimpia alueita kohteessa ovat vanhat metsät. Metsätalouden myötä vanhat metsät ovat harvinaistuneet Etelä-Suomessa. Vanhoissa metsissä on usein runsaasti lahoppua sekä päälliskasveja. Vanhojen metsien merkitys uhanalaiselle eliöstölle on suuri, sillä viidesosa uhanalaisista eliöistä on jollakin tapaa riippuvainen vanhoista metsistä. Monet lajit hyötyvät luonnontilaisten vanhojen metsien monirakenteisuudesta ja lahoppuusta.

Puusto on selvitysalueen keski- ja pohjoisosassa monipuolista ja muistuttaa paikoin luonnontilaista metsää puuston iän ja rakenteen vaihdellessa. Etenkin pohjoispään metsä on ikä- ja puustorakenteeltaan ja latvuserrokseltaan vaihtelevaa. Tuulenkaadot luovat luontaista uudistumista puiden ikärakenteeseen ja alueella onkin hyvin tuulenkaatojen luomaa vaihtelua alueen keski- ja pohjoisosassa. Myös lahoppuainesta löytyy joiltakin metsäkuvioilta hyvin, esimerkiksi keskiosassa olevalta vanhalta metsäkuviolta sekä pohjoisosan lehtomaisilta laikuilta. Ojitetut alueet ovat kuitenkin muuttaneet alueen vesitasapainoa ja osalla kuvioista kasvillisuus ei ole siksi luonnontilaista tai edes luonnontilaisen kaltaista. Kenttäkerros on paikoin monipuolista ja lajirikasta; tosin löytyy myös alueita, joilta kenttäkerros puuttuu lähes kokonaan.

Liitekartassa 1 on kuvattu puuston ikärakennetta selvitysalueella ja kartassa vanhimmat alueet on merkitty ruskeilla sävyillä. Selvitysalueen vanhat metsät sijaitsevat selvitysalueen pohjoispäässä sekä Arranmaan ja Levon alueilla selvitysalueen keskellä ja eteläpäässä. Selvitysalue on ikäjakaumaltaan hyvin pirstoutunutta. Nuorin puusto on 26-vuotiasta ja vanhin 108-vuotiasta. Vanhin metsäalue sijaitsee Arranmaan länsipuolella.

Selvitysalueen kasvupaikkatyypeistä (liitekartta 2) luonnonarvoiltaan arvokkaimpia ovat lehdot ja lehtomaiset kankaat, joiden lajisto on rikasta ja monimuotoista. Lehdot ovat harvinaistuneet vuosisatojen saatossa, kun reheviä kasvupaikkoja on raivattu pelloiksi ja asuinkäyttöön. Enimmäkseen selvitysalue on käenkaali-mustikkatyyppin (OMT) tuoretta kangasta. Alueella on myös käenkaali-mustikkatyyppin (OMT) tuoretta lehtomaista kangasta sekä lehtomaisia laikkuja. Selvitysalueen lehtomaiset alueet muodostavat yhtenäisen lehtovyöhykkeen Pärrinkosken luonnonsuojelualueen lehtoisten alueiden kanssa ja ovat siten merkittäviä kokonaisuuden kannalta. Alueella on myös useita korpia, joista osa on metsäkortekorpia (MkK) ja saniaiskorpia (SaK), jotka ovat erittäin uhanalaisia luontotyyppisiä. Alueella on myös paljon louhikkoa ja siirtolohkareita Myllyvuoren päässä.

3.2 Luonnonarvoiltaan merkittävimmät alueet

Seuraavassa esitellään selvitysalueelta löydetyt merkittävät luontotyyppit. Kuvioiden otsikoiden yhteydessä käytetty numerointi viittaavat liitekartan 3 numerointiin. Tärkeimmät kohteisiin liittyvät havainnot on lihavoitu tekstissä. Havaittu lajisto (linnut, lepakot, tärkeimmät kasvilajit) ja niiden esiintymispaikat on esitelty tarkemmin kappaleissa 3.3-3.6.

ALUEITA YHDISTÄVIÄ KENTTÄKERROKSEN LAJEJA, joita löytyi lähes kaikilta metsäkuvioilta:

- käenkaali (*Oxalis acetosella*)
- lillukka (*Rubus saxatilis*),
- metsälauha (*Deschampsia flexuosa*)
- metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*)
- mustikka (*Vaccinium myrtillus*)
- oravanmarja (*Maianthemum bifolium*)
- salokeltanot (*Hieracium Sylvatica*-ryhmä)

3.2.1 Luonnonsuojelualueet ja Natura 2000-alueet

Alueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai Natura 2000-verkoston kohteita, mutta suunnittelu- kohde rajautuu välittömästi Peltolampi-Pärrinkosken luonnonsuojelualueeseen (YSA043142), jossa esiintyy uhanalaisia lajeja. Luonnonsuojelualue kuuluu Viikinsaaren tavoin Pirkkalan lehto- keskukseen. Lisäksi Myllypuron ja Pärrinkosken rauhallinen ja viihtyisä puromaisema tekevät alueesta arvokkaan suojelukohteen.

Luonnonsuojelualueelta on löytynyt 300 putkilokasvilajia. Eri- tyisesti lehtokasvillisuus on rikasta. Pieni **vankkasaran** (*Carex riparia*, NT) esiintymä on siirretty luonnonsuojelualueen puolel- le, koska alkuperäinen kasvupaikka jäi Helsinki-Tampere radan oikaisun alle.

Alueen sienilajistoon kuuluu muutamia vaateliaita lehtosieniä. Harvinaisempia sienilajeja edustavat lepäntatti (*Gyrodon livi- dus*), anishaprakas (*Psathyrella mucrocystis*) ja haikukynsikäs (*Lyophyllum gangraenosum*). Lisäksi alueelta on löydetty tie- teelle kuvaamattomia kotelosienilajeja.

Peltolampi-Pärrinkosken luonnonsuojelualueella on havaittu 31 pesivää tai pesimäaikaista lintulajia. Näistä harvinaisimpia ovat mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*), kultarinta (*Hippolais icterina*) ja pikkusieppo (*Ficedula parva*, LDir). Pirkanmaan lin- tutieteelliseltä yhdistykseltä tilatun aineiston mukaan, alueella on tavattu myös koskikara (*Cinclus cinclus*, VU), palokärki (*Dryocopus martius*, LDir) ja pyy (*Bonasa bonasia*, LDir).

Alueen perhoslajisto on monipuolinen, mikä johtuu sopivien ravintokasvien runsaudesta. Alueelta löytyy muutamia erikoisuuksia, kuten palsamikenttämittari (*Xanthorhoe biriviata*), verkkomittari (*Eustoma reticulatum*), ohutsiipi (*Nudaria mundana*), kuu- samaliuskamittari (*Trichopteryx polycommata*) ja ruskolampiyökkönen (*Archanara alga*e).

PENSAS- JA KENTTÄKERROK- SEN LAJISTOA:

- jalkasara (*Carex pediformis*)
- kaiheorvokki (*Viola selkirkii*)
- koiranheisi (*Viburnum opu- lus*)
- lehto-orvokki (*Viola mirabi- lis*)
- lehtoimikkä (*Pulmonaria obscura*)
- lehtokuusama (*Lonicera xy- losteum*)
- näsiä (*Daphne mezereum*)
- pähkinäpensas (*Corylus avellana*)
- taikinamarja (*Ribes al- pinum*)
- vankkasara, NT

3.2.2 Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset luontotyypit

Kohteessa ei sijaitse luonnonsuojelulainmukaisia luontotyypppejä.

3.2.3 Mahdolliset vesilain 10 § mukaiset pienvedet ja muutetut elinympäristöt

Vesilain mukaan pienten lampien, lähteiden, purojen ja norojen luonnontilan muuttaminen on kiellettyä. Mikäli kaava- alueelle suunnitellut toiminnat uhkaavat muuttaa luonnontilaisen tai luon- nontilaisen kaltaisen pienen (alle 0,5 ha) lammen, lähteen, puron tai noron luonnontilaa, tulee muuttamiselle hakea vesilain mukainen lupa.

Myös metsälaki 10§ velvoittaa turvaamaan pienvesien välittömät lähiympäristöt. Metsälaissa tar- koitettuja pienvesiä ovat lähteet, lähteiköt, tihkupinnat, purot, norot ja pienet lammet. Pienvesi- en varsien metsälakikohteet voivat lisäksi olla myös vesilain mukaisia kohteita tai luonnonsuoje- lulain mukaisia kohteita.

Lähde on avoin pohjaveden purkautumispaikka. Lähteikkö on useiden toisiinsa liittyvien lähteiden kokonaisuus. Tihkupinnassa pohjavesi tihkuu hajanaisesti maanpintaan. Puro on kapea virtaavan veden uoma. Noro muodostaa vedenjuoksu-uoman tai salapuron. Pienen lammen pinta-ala on tavallisesti puolesta hehtaarista yhteen hehtaariin.

Pienveden välitön lähiympäristö on vyöhyke, jonka puusto ja pensasto sekä pysyvän veden lähei- syys luovat ympäristöstä poikkeavat kasvuolot ja pienilmaston. Kasvillisuus erottuu selvästi muusta metsäluonnosta. Varjostuksen vuoksi pienilmasto on kostea ja viileä.

Seuraavassa esitellään suunnittelualueen kohteet, jotka voivat olla vesilaisissa mainittuja luonnon- tilaisen kaltaisia pienvesiä sekä muutetut kohteet, jotka luonnontilaisena kuuluisivat tähän kate- goriaan. Virallisen päätöksen kohteiden luonnontilaisuudesta tekee paikallinen ELY-keskus.

1. Levon eteläpuolen pieni muutettu lähde mustikkakorvessa

Korven reunassa on pieni lähde. Puusto on kuusivaltaista, iältään noin 40-vuotiasta ja kenttäkerroksen kasvillisuus on niukkaa. Kasvupaikkatyypiltään alue on mustikkakorpea. Alue on ojitettu, mikä on vaikuttanut alueen vesitasapainoon. Pohjakerros on peittynyt karikkeesta, jonka seassa kasvoi hiukan metsäkortetta ja mustikkaa. Alueelta löydettiin **harajuuri** (*Corallorhiza trifida*, RT), lähteen läheltä (kuva 1). Lähteen ympäristössä ei ollut tyypillistä lähteiden kasvillisuutta. Mustikkakorpi on yleisin ns. varsinaisten korpien tyypeistä. Koska kohde on ojitettu, se ei ole todennäköinen vesi- tai metsälakikohde.



Kuva 1. Harajuuri kuviolla 1 lähteen vieressä.

2. Tihkupinta

Arranmaalta, läheltä saniaiskorpea löytyy tihkupinta. Alueella on tässä kohdin paljon tuulenkaatoja (kuva 2.) ja maasto on hyvin kosteaa. Tihkupinnan ympäristössä kasvaa paljon saniaisia ja alueella on havaittavissa selviä kosteita painaumia. Valtapuulajina on kuusi ja pensaskerroksessa kasvaa hiukan herukkaa. Kohteen metsäkuviot ovat ojitettuja, joten kohde ei ole todennäköisesti luonnontilainen eikä siten vesi- tai metsälaissa määritetty kohde.



Kuva 2. Tuulenkaato, jossa kasvaa vanamoaa kuvion 2 tihkupinnan läheisyydessä.

3. Mahdollisesti luonnontilaisen kaltainen uoma ja kosteikko (muutettu)

Myllyvuoren alueella on luonnontilaisen kaltainen uoma ja kosteikko. Uoma on karttatarkastelun perusteella hyvin muunneltu, mutta uoma laidoiltaan nykyisin matala ja luonnontilaisen kaltainen. Uoma on kuitenkin kartan perusteella suora, eikä kohde ole todennäköinen vesilakikohde. Kasvupaikkatyypiltään alue on lehtomaista kangasta. Puusto on sekapuustoa (kuva 3).

KENTTÄKERROKSEN LAJIS- TOA

- kallioimarre
- kangasmaitikka
- kevättaskuruoho (*Thlaspi caerulescens*)
- kevätpiippo (*Luzula pilosa*)
- metsäimarre
- metsälauha
- mustikka
- oravanmarja
- puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*)
- vanamo (*Linnea borealis*)



Kuva 3. Kuvion 3 puusto on sekapuustoa.

3.2.4 Mahdolliset metsälain 10 § mukaiset elinympäristöt ja muutetut kohteet

Metsälain on lueteltu tärkeitä elinympäristöjä, jotka tulee metsän hakkuissa säästää ja huomioida metsänhoidossa. Metsälaki ei ohjaa maankäyttöä, joten metsälakikohteiden esiintyminen kaava-alueella ei suoraan aseta rajoituksia maankäytölle. Metsälakikohteet ovat kuitenkin metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä ja monet niistä ovat uhanalaisten lajien esiintymisen kannalta tärkeitä. Metsälakikohteiden säästäminen ja huomioiminen mahdollisuuksien mukaan on siksi kaava-alueen luontoarvojen huomioimisen ja kaava-alueen luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta suositeltavaa. Kaavoituksessa metsälakikohteet onkin pääsääntöisesti huomioitu MY-merkinnällä.

Metsälain tarkoittamat rehevät elinympäristöt ovat: ojittamattomat rehevät korvet ja letot, ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet, lehtokorvet, letot Lapin läänin eteläpuolella sekä rehevät, kuivat, tuoreet ja kosteat lehtolaikut.

Lehdot ovat suomalaisen metsäluonnon monimuotoisimpia elinympäristöjä. Lehtojen merkitys uhanalaisten lajien säilymiselle on suurempi kuin minkään muun kasvupaikkatyyppin.

Yhteisiä näille elinympäristöille ovat erikoiset, äärevät luonnonolot ja niihin sopeutunut eliölajisto. Metsätaloudellisesti kohteet ovat usein vähäarvoisia mutta monimuotoisuudelle arvokkaita. Metsälaki nimeää seuraavat kohteet: pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla rotkot ja kurut jyrkänneet ja niiden välittömät alusmetsät karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliit, kivikot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdat.

Mahdolliset metsälakikohteet sekä muutetut kohteet, jotka luonnontilaisena kuuluisivat tähän kategoriaan, on määritelty maastokäyntien yhteydessä. Varsinaisen päätöksen mahdollisten metsälakikohteiden luonnontilaisuudesta tekee paikallinen metsäkeskus.

Metsälain mukaan on metsänhoidossa jätettävä käsittelemättä tai käsiteltävä varoen ja ominaispiirteet säilyttäen metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä eli ns. avainbiotooppeja. Avainbiotoopit ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia elinympäristöjä, jotka ominaispiirteiden perusteella todennäköisesti elättävät metsäluonnon alkuperäisiä, usein uhanalaisia lajeja. Jos avainbiotoopit muodostavat riittävän tiheän verkoston, ne toimivat myös ns. ekologisina askelkivinä ja käytävinä, joiden kautta eliöt pääsevät siirtymään alueilta toiselle. Harvassa ja toisistaan kaukana sijaitsevat pienet kohteet eivät yksin pysty ylläpitämään monimuotoisuutta ja vähitellen niissä ennen viihtyneet eliölajit katoavat.

Edellä mainitut mahdolliset vesilakikohteet ovat myös mahdollisia metsälakikohteita. Seuraavassa esitellään ne mahdolliset metsälain mukaiset kohteet, joita ei ole esitelty aikaisemmin esitellyissä kategorioissa. Virallisia, vahvistettuja metsälakikohteita ei alueella ole.

4. Lehtoinen alue

Levolla on pieni lehtoinen alue. Puusto on nuorta sekametsää, jossa kasvaa pensaskerrossa tammea (*Quercus robur*), haapaa ja pihlajaa (kuva 4).

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- kevätlinnunherne (*Lathyrus vernus*)
- käenkaali
- lehto-orvokki
- lillukka
- metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*)
- metsäkorte
- metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*)
- metsäimarre - metsänätkelmä (*Lathyrus sylvestris*)
- metsätähti (*Trientalis europaea*)
- oravanmarja
- rätvänä (*Potentilla erecta*)
- sinivuokko (*Hepatica nobilis*)
- vanamo



Kuva 4. Lehtoisen alueen reunalla kuviolla 4 kasvaa runsaasti metsäkastikkaa.

5. Saniaiskorpi

Selvitysalueen reunalla, Käärmemäestä itään on pieni saniaiskorpi. Korven lähetyvillä kasvoi myös metsälehmuksia (*Tilia cordata*) sekä runsaasti haapoja (*Populus tremula*), jotka soveltuvat liito-oravan elinympäristöksi. Metsälehmusten määrä ei täytä jalopuumetsikön kriteerejä (yli 20 runkoa, yli 7 cm paksuudeltaan hehtaarin alueella). Aluetta ei ole ojittettua ja on siten mahdollinen luonnontilan kaltainen metsälain mukainen rehevä korpi.

6. Lehtolaikku

Pieni lehtolaikku, jossa kasvaa mm. lehtokuusamaa, mustaherukkaa, korpi-imarretta, kioloa (*Convallaria majalis*), käenkaalta, mustikkaa, lehto-orvokkia ja oravanmarjaa. Puusto on kuusta, pihlajaa ja rauduskoivua. Mahdollinen metsälakikohde lehtomaisen kasvillisuutensa perusteella.

7. Korpi (muutettu)

Ojitetun korven poikki kulkee sähkölinja. Alueella näkyy selkeästi ojituksen vaikutukset: suo on metsittynyt ja maasto kuivaa (kuva 5). Sähkölinjan kohdalla kulkee pitkospuut ja valtalojeina on kiiltopaju (*Salix phylicifolia*) ja korpikaisla (kuva 6). Ojituksen vuoksi tällä kohdin veden pinta on korkealla. Merkittäviä luontoarvoja tällä korvella ei ole eikä ole todennäköinen metsälätkökohta.



Kuva 5. Ojitettua korpea kuviolla 7.

KENTTÄKERROKSEN LAJIS- TOA

- kielo
- korpikaisla
- korpi-imarre
- käenkaali
- maitohorsma (*Epilobium angustifolium*)
- mustikka
- niittyleinikki
- oravanmarja
- rentukka (*Caltha palustris*)
- suokorte (*Equisetum palustre*)
- suo-orvokki (*Viola palustris*)



Kuva 6. Kuvion 9 poikki kulkee pitkospuut sähkölinjan alta.

8. Arranmaan saniaiskorpi

Arranmaalta löyty saniaiskorpi, joka rajautuu vanhaan metsään. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti saniaisia (kuva 7). Valtapuulajina kasvaa noin 50-vuotiasta kuusta, mutta myös koivua ja pihlajaa on runsaasti. Pensaskerroksessa kasvaa myös tervaleppää (*Alnus glutinosa*) ja punaherukkaa (*Ribes rubrum*). Alueen lajisto on monipuolista ja hyvin saniaiskorpea edustavaa, ja siksi melko arvokas, vaikka alue ei ole täysin luonnontilainen. Puusto on kerrostunutta. Alue on ojitettu, mutta ojituksen vaikutukset ovat melko vähäisiä. Saniaiskorvet ovat erittäin uhanalainen luontotyyppi Etelä-Suomessa. Kohde ei ole ojituksensa vuoksi luonnontilainen mutta lajistonsa ja puustonsa rakenteen puolesta huomattava.

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- hiirenporras
- lillukka
- kivikkoalvejuuri
- kevätpiippo
- lehtokorte
- metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*)
- metsäkorte
- metsäkurjenpolvi
- metsäimarre
- niittyleinikki
- ojakellukka (*Geum rivale*)
- sinivuokko
- salokeltano
- sananjalka (*Pteridium aquilinum*)
- vuohenputki (*Aegopodium podagraria*)



Kuva 7. Saniaiskorpea kuviolla 8.

9. Korpi (muutettu)

Ojat ovat selvästi edelleen näkyvissä (kuva 8). Pääpuulajina on kuusi ja kenttäkerroksen lajisto on niukkaa. Pohjakerroksessa on sammalta ja kariketta runsaasti. Korven reunalta löytyi **harajuuri** (RT), muuten alueella ei ole merkittävää kasvistoa.

Alueen puusto on liito-oravalle melko soveltuvaa, mutta merkkejä liito-oravasta ei havaittu. Alue ei ole todennäköinen metsälakikohde.

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- harajuuri
- käenkaali
- lehtokorte
- metsätähti
- rentukka



Kuva 8. Kuvion 9 ojat ovat melko syviä.

10. Lehtolaikku

Puusto on kuusta, pihlajaa ja rauduskoivua. Pensaskerroksessa kasvaa lehtokuusamaa ja puna-herukkaa. Puusto on iältään noin 45-vuotiasta. Alue on **sirittäjän** (NT) reviiriä.



KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- ahomansikka (*Fragaria vesca*)
- kivikkoalvejuuri
- käenkaali
- metsäkurjenpolvi
- metsäorvokki
- sinivuokko
- mustikka
- oravanmarja

Kuva 9. Kuvion 10 lehtolaikun reunassa maasto on mätästävää ja valtapuulajina on kuusi.

11. Lehtokorpi

Selvitysalueen länsipuolella, Pirkkalan kunnan rajalla on lehtokorpi. Puusto on kuviolla iältään lähemmäs 50-vuotiasta mäntyä, raitaa (*Salix caprea*), kuusta ja hieskoivua (*Betula pubescens*). Pensaskerroksesta löytyy haapaa, pihlajaa, vaahteraa (*Acer platanoides*) ja puna-herukkaa. Lajisto on monipuolista ja kerrostunutta. Kelot ja pötkelöt puuttuvat. Sama kasvillisuustyyppejä jatkuu Pirkkalan kunnan puolelle.

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- kevätpiippo
- lehtokuusama
- luhtamataraa (*Galium uliginosum*)
- metsäkastikka
- metsäkurjenpolvi
- metsäimarre
- rätvänä
- sananjalka (*Pteridium aquilinum*)
- sinivuokko
- suohorsma (*Epilobium palustre*)
- suo-orvokki
- valkovuokko (*Anemone nemorosa*)
- vanamo



Kuva 10. Lehtokorpea kuviolla 11.

12. Käärmemäen länsipuolinen lehtokorpi

Käärmemäen länsipuolelta, Pirkkalan kunnan rajalta löytyy kosteaa lehtokorpea. Merkittävin osa korvesta jää Pirkkalan puolelle. Puusto on iältään noin 60-vuotiasta kuusta ja jonkin verran koivua esiintyy myös. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti saniaisia. Alue on luonnontilaisen kaltainen.

13. Lehtolaikku

Kohde on pieni lehtokuvio osana suurempaa lehtomaisen kankaan metsäkuviota. Alueella on rinnelehtoa, jossa kasvaa mustakonnanmarjaa (*Actaea spicata*), sinivuokkoa ja lehto-orvokkia. Metsäkuvion puuston ikä on yli 80-vuotiasta ja maassa on kaatuneita puita, joissa elää lahottajia.

14. Myllyvuoren itäosan lehtolaikku

Alueen puusto koostuu haavasta, kuusesta ja koivusta. Alue on merkittävä lahottajaelinympäristönä järeiden haapojen, pötkelöiden ja kelojen vuoksi. Puusto on iältään vanhaa, jo yli 80-vuotiasta kuusta. Alueelta on **liito-oravapapanahavainto** vuodelta 2011. Alueesta hiukan etelään on myös toinen **liito-oravapapana** havainto vuodelta 2011. Tämän vuoden selvityksessä havaittiin alueella muutama papana järeän kuusen alla. Alueella havaittiin myös **pohjanlepakko** saalistamassa ja siirtymäreitillä. Alueen arvo on merkittävä lepakkojen ja liito-oravien sekä lahottajaeliöiden elinympäristönä.

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

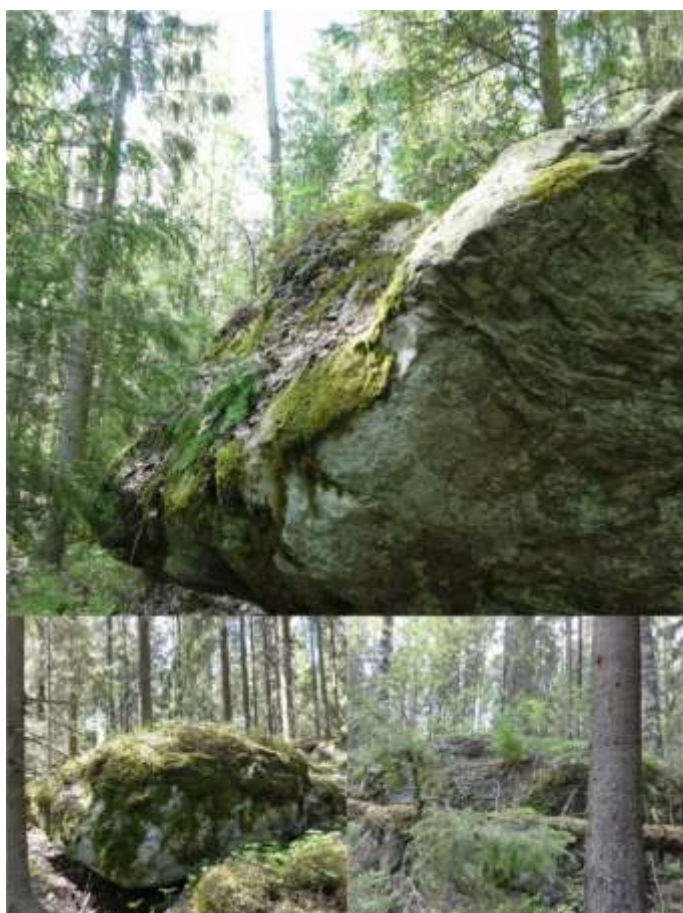
- hiirenporras (*Athyrium filix-femina*)
- kevättaskuruoho
- kielo
- kivikkoalvejuuri
- koiranputki (*Anthriscus sylvestris*)
- metsäimarre
- mustakonnamarja
- mustikka
- nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*)
- sinivuokko
- oravanmarja
- vanamo



Kuva 11. Kuvion 14 haavikon reunaa

15.-20. Siirtolohkareet

Siirtolohkare on jäätikön kalliosta irrottama ja jäätikön tai siitä syntyneen jäävuoren nykyiselle paikalleen kuljettama, yleensä tavallista isompi lohkare, joka on kulkenut vähintään kaksi kertaa oman pituutensa mittaisen matkan irtaamispaikastaan. Selvitysalueella on useita siirtolohkareita pitkin aluetta (kuva 12). Suurimmat siirtolohkareet löytyvät Myllyvuoren päästä.



Kuva 12. Alueella on useita siirtolohkareita.

3.2.5 Muut arvokkaat elinympäristöt

Metsälain 10 §:n määrittelemän erityisen tärkeän elinympäristön ns. metsälakikohteen nimeäminen kuuluu määrittämistyöryhmän esittämiä muita arvokkaita elinympäristöjä. Ne eivät sisälly metsä- tai luonnonsuojelulainsäädäntöön, vaan ne voidaan säilyttää metsien monimuotoisuuden säilyttämisen yleisen veloitteen ja hyvä metsänhoidon suositusten mukaisesti metsänomistajan omalla päätöksellä. Maankäytön suunnitteluunkaan kohteet eivät velvoita, mutta niiden säästämisen säilyttää metsäluonnon monimuotoisuutta.

Avainbiotooppeihin luetaan metsälain ja luonnonsuojelulain suojaamien luontotyyppien lisäksi muut arvokkaat elinympäristöt (muut kuin metsä- ja luonnonsuojelulain luontotyypit). Muut arvokkaat elinympäristöt ja ei-luonnontilaiset metsäluonnon erityisen tärkeät elinympäristöt suositellaan otettavaksi huomioon metsänhoidollisissa toimenpiteissä.

21. Levon metsäkortekorpi (muutettu)

Metsäkortekorvet ovat erittäin uhanalainen luontotyyppi. Levon itäpuolelta löytyy muutettu metsäkortekorpi (kuva 13). Metsäkortekorven reunalla kasvaa runsaasti korpikaislaa (*Scirpus sylvaticus*) ja maasto on hyvin kosteaa (kuva 14). Alue on ojitettu, mutta oja on umpeenkasvanut. Korpi on nykyään luonnontilaisen kaltainen. Alueen puusto on kuusta, mäntyä (*Pinus sylvestris*) ja rauduskoivua (*Betula pendula*). Pensaskerroksessa kasvaa pihlajaa ja lehtokuusamaa.

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA:

- hiirenporras (*Athyrium filix-femina*)
- korpikaisla
- käenkaali
- metsäimarre
- metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*)
- metsätähti
- mustikka
- niittyleinikki
- ojakellukka
- oravanmarja



Kuva 13. Metsäkortekorpi Levolla kuviolla 21.



Kuva 14. Metsäkortekorpi kuviolla 5 vaihtuu heinä- ja ruohokorveksi, jossa kasvaa runsaasti korpikaislaa.

22. (Muutettu) metsäkortekorpi Pirkkalan kunnan rajalla

Metsäkortekorpea löytyy aivan selvitysalueen rajalta jatkuen Pirkkalan kunnan puolella. Puusto on koivua, pihlajaa ja kuusta. Maasto on osin melko kuivaa, mutta selviä merkkejä ojituksesta ei ole. Kohdetta on kuitenkin muutettu eikä siten ole luonnontilainen.



Kuva 15. Pieni metsäkortekorpi selvitysalueen rajalla

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- korpiorvokki (*Viola epipsila*)
- metsäkorte
- mustikka
- rantamatara (*Galium palustre*)

23. Arranmaan länsipuolen vanha metsä

Vanhat metsät ovat merkittäviä luonnon monimuotoisuudelle. Niissä esimerkiksi elää 31 prosenttia Suomen uhanalaisista metsälajeista. Suurimmat metsien uhanalaiset eliöryhmät ovat sienet ja kovakuoriaiset. Lisäksi Suomessa elää useita itäisen taigan lajeja, joita ei tavata muualla Länsi-Euroopassa.

Arranmaan länsipuolelta löytyy metsäalue, jonka puusto on iältään yli 108-vuotiasta. Kasvupaikkatyypiltään alue on tuoretta kangasta (kuva 16). Kuvio on kooltaan noin 2,5 ha. Kuvion pohjoisosassa on saniaiskorpea, jossa kasvaa lisäksi punaherukkaa. Pirkkalan puolella puuston ikärakenne muuttuu nuoremmaksi.

Alueella kuultiin ylilentävä **pohjanlepakko** (*Eptesicus nilssonii*), joka todennäköisesti lähti päiväpiilostaan. Alueen vanhat ja järeät kuuset sopivat hyvin lepakoiden päiväpiiloiksi ja alueelta on hyvä yhteys saalistuspaikoille selvitysalueen eteläosiin (liitekartta 3). Alueella on paljon lahoppuita, joissa kasvaa kääpiä (kuva 17). Alue voi siten olla tärkeä elinympäristö uhanalaisillekin lahoittajaeliöille.

Puusto on lähinnä kuusta (*Picea abies*), mutta muutama harva pihlajantaimi (*Sorbus aucuparia*) löytyy. Pohjakerroksessa kasvaa sammalta, ja kariketta on paikoin runsaasti.



Kuva 16. Kuvion 23 metsää.

KENTTÄKERROKSEN LAJISTOA

- ahomansikka
- hiirenporras
- kivikkoalvejuuri
- käenkaali
- lillukka
- metsäkastikka
- metsäimarre
- metsälauha
- metsäkorte
- metsämaitikka (*Melampyrum sylvaticum*)
- metsäorvokki
- metsätähti
- mustikka
- oravanmarja
- ojakellukka
- punaherukka
- puolukka
- vanamo
- salokeltano



Kuva 17. Kuviolla 23 on paljon keloja ja kääpäkasvustoja.

24. Käärmemäen aukea

Käärmemäellä on aukea kallionlakialue, jossa kasvaa pihlajaa, haapaa, herukkaa, sananjalkakasvustoja sekä aitovirnaa (*Vicia sepium*). Aluetta reunustavat kuuset.



Kuva 18. Aukea Käärmemäellä kuviolla 24.

25. Levon kallioalue

Alue on kuivaa kanervakangasta. Puusto on noin 80-vuotiasta mäntyä. Kenttäkerroksessa kasvaa kanervaa (*Calluna vulgaris*), puolukkaa, vanamoaa, nuokkuhelmikkää (*Melica nutans*), lillukkaa ja oravanmarjaa.



Kuva 19. Kuivaa kangasta kuviolla 25.

3.3 Merkittävimmät kasvilajit

Harajuurta (*Corallorhiza trifida*) tavataan ohutturpeisissa korvissa, soistuvissa metsissä, soilla, puronvarsilla, kosteikoilla ja niityillä. Se on noin kymmensenttinen, lehtivihreätön ja sienijuuresta riippuvainen kämmekkälaji. Maavarsi on korallimainen ja turpea. Kukat ovat pieniä ja niitä on yhdessä kasvissa enintään kymmenen. Harajuuren esiintyminen vaihtelee vuosittain paljon. Joinain vuosina tunnetulta kasvupaikalta ei ehkä löydy ainuttakaan yksilöä. Harajuuri on luokiteltu alueellisesti uhanalaiseksi (RT) kasvilajiksi Tampereella. Selvitysalueelta löydettiin harajuuria kahdelta kuviolta. Harajuurta kasvoi korvella lähteen läheisyydessä kuviolla 1 sekä korvessa kuviolla 9, aivan selvitysalueen reunalla, yksinäisenä sammalpeitteestä käenkaalin ja metsätähden rinnalla (kuva 20).



Kuva 20. Harajuuri (*Corallorhiza trifida*) ja harajuuren kasvuympäristö metsäkuviolla 9 (oikealla)

Isovesirikko (*Elatine alsinastrum*) on uposlehtikasvi. Isovesirikko kasvattaa 5–40 cm pitkän pystyn tai kohenevan, suikertelevan varren. Isovesirikko kasvaa savisissa ojissa, savenotto-kuopissa ja vesihaudoissa matalassa vedessä tai joskus täysin upoksissa. Suomessa lähes kaikki kasvupaikat ovat ihmisen muovaamia. Perinteisen laidunnuksen loppuminen, salaojitus sekä lammikoiden umpeenkasvu ja kuivaaminen ovat suuresti vähentäneet isovesirikolle sopivia kasvupaikkoja. Isovesirikon levinneisyysalue on laaja, mutta se on kaikkialla harvinainen ja Suomessa on määritelty erittäin uhanalaiseksi (EN) kasviksi. Isovesirikkoa esiintyy ELY-keskuksen tietojen mukaan Levon pohjoispäässä. Tämän selvityksen yhteydessä vesirikkoa ei havaittu.

Kevätlinnunsilmä (*Chrysosplenium alternifolium*) on 5-15 cm korkea kasvi, joka kukkii touko-kesäkuussa. Se on lehtojen ilmentäjälaji, joka esiintyy lehdossa usein mattomaisina kasvustoina. Ylälehdet ovat keltaiset. Kevätlinnunsilmää kasvoi selvitysalueella vähäisissä määrin.

Lehtopalsami (*Impatiens noli-tangere*) on yksivuotinen, 40-80 cm:n korkuinen kasvi, joka viihtyy kosteissa lehdossa ja lähteiköissä. Sillä on ohuet, 3-10 cm:n pituiset lehdet. Yhdessä kasvissa on 14 suurta, punapilkkuista keltaista kukkaa. Lehtopalsami esiintyy melko harvinaisena Etelä- ja Keski-Suomessa ja on rauhoitettu Oulun ja Lapin lääneissä.

Lehto-orvokki (*Viola mirabilis*) kasvaa multavissa lehdossa, jalopuumetsissä ja jyrkänteiden juurella. Lehto-orvokkia löytyi selvitysalueelta vain lehtolaikulta kuviolta 6.

Metsänätkelmä (*Lathyrus sylvestris*) löytyi selvitysalueelta lehtolaikulta kuviolta 6. Metsänätkelmä kasvaa rehevissä rinnemetsissä, metsänreunoissa, pensaikoissa, tienvarsilla ja –penkareilla sekä joutomailla. Tampereen seudulla metsänätkelmä ei ole kovin yleinen. Metsänätkelmää tavattiin myös selvitysalueen ulkopuolella rautatien vieressä hiekkatien varrella.



Kuva 21. Metsänätkelmää radan varrella.

Metsälehmus (*Tilia cordata*) on Tampereen leveysillä jaloista lehtipuista yleisin, mutta silti harvalukuinen. Lehmus muodostaa Suomessa harvemmin varsinaisia metsiä ja sitä esiintyykin lähinnä pieninä löyhinä puuryhminä muiden puulajien seassa. Kasvupaikan suhteen laji on vaativa kalkinsuosija. Maaperän on oltava ravinteikas ja ilmava. Metsälehmukset viihtyvät lehdoissa, purolaaksoissa, jyrkänneiden juurella, rehevillä harjuilla, ja lehtomaisilla kankailla. Metsälehmusta kasvoi vähäisesti haapojen seassa kuvion 4 eteläpuolella.

3.4 Liito-oravat

Selvitysalue on paikoin hyvin liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Varsinkin selvitysalueen pohjoisosassa on hyvin soveltuvia järeitä haapoja ja suuria kuusia. Myös puuston rakenne, lehtoisuus ja kohteen sijainti kallion ja pienen puronuoman välissä (kallion ja veden läheisyys) tekevät alueesta hyvin liito-oravalle soveltuvan. Kohteesta on tehty aikaisimpina vuosina liito-oravapapana havaintoja. Tämän selvityksen yhteydessä tehtiin liito-oravapapana havainto Myllyvuoren pohjoispäästä. Myös Arranmaan vanha metsä on liito-oravalle sopivaa elinympäristöä.

Jätösten löytymättömyys liito-oravalle tyypilliseltä alueelta, varsinkin jos paikalla esiintyy kolo-haapoja, ei anna pitävää varmuutta siitä, etteikö paikalla esiintyisi liito-oravaa. Myllyvuoren alueella on aikaisempina vuosina tehty liito-oravan papanahavaintoja ja selvityksen yhteydessä havaittiin muutamia papanoita selvitysalueen koilliskulmassa sijaitsevan suuren kuusen alla. Viereisellä Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueella on elinvoimainen liito-oravapopulaatio, joten kulkuyhteydet siltä on turvattu myös Pirkkalan puoleisille yhtenäisille metsäalueille. Pirkkalan Taaporinvuorelta ei ole virallisia liito-oravahavaintoja, mutta alueen puusto on liito-oravalle soveltuvaa.

Suunnittelualueesta etelään, Multivuoren itäpuolella, on myös tunnettu elinvoimainen liito-oravapopulaatio. Liito-oravien todennäköinen kulkureitti selvitysalueella kulkee alueen itäreunaa pitkin. Liito-oravat käyttävät mielellään puustoa vesistöjen läheisyydessä kulkureitteinä.

Pirkkalan kunnan puolella on useita liito-oravan esiintymisalueita ja havaintoja, joista lähimmät havainnot ovat Toivion alueella Hannunharjun ja ohitustien eteläpuolelta (Korte 2004). Myös Pirkkalan Killosta ja Kurikasta on liito-oravahavaintoja. Toivion koululta ohitustielle saakka on liito-oravalle soveltuvaa metsää, jota liito-oravat voivat käyttää kulkureittinä.

Liitekarttaan 4 on merkitty aikaisemmat ja selvityksen yhteydessä tehdyt papanahavainnot ja havaintovuodet sekä alueella merkittävimmät liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt. Liitekarttaan on myös merkitty Pärinkosken-Peltolammin luonnonsuojelun liito-oravan tunnetut elinympäristöt oranssilla värillä.



Kuva 22. Risupesät sopivat hyvin liito-oravien pesimäpaikoiksi.

3.5 Linnusto

Selvitysalueen linnusto on tyypillistä eteläsuomalaisen metsämaiseman pesimälajistoa. Yleisimpiä lajeja ovat peippo (*Fringilla coelebs*), mustarastas (*Turdus merula*), hippiäinen (*Regulus regulus*) ja vihervarpunen (*Carduelis spinus*). Koska pensaikkoalueita on vähän, ei pajulintu (*Phylloscopus trochilus*) ole niin runsas kuin Suomen yleisimmän linnun status antaisi odottaa. Metsän reuna-alueilla, etenkin selvitysalueen itäreunassa lehtokerttu on yleinen, ja myös jotkin avoimien ja puoliavoimien elinympäristöjen lajit, kuten västäräkki (*Motacilla alba*) ja pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) pesivät alueella.

Maaston paikoittainen rehevyys käy ilmi myös lintulajistossa. Sirittäjä (*Phylloscopus trochilus*, NT), mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) ja pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*) ovat lehtomaisia ja lehtipuuvaltaisia, korkeapuustoisia metsiä suosivia, levinneisyydeltään eteläisiä lajeja. Varsinaisia vanhan metsän lajeja alueella ei selvityksissä tavattu, mutta pyy (*Bonasa bonasia*, LDir), tiltalti (*Phylloscopus collybita*) ja puukiipijä (*Certhia familiaris*) suosivat elinpiirinsä varttunutta, mielellään kuusivaltaista havumetsää.

Varsinaisia kulttuurilajeja ei selvitysalueella pesi, mutta esimerkiksi viherpeipon esiintyminen alueella kertoo asutuksen läheisyydestä. Kesäisestä äänimaisemasta osaltaan huolehtivat tervapääskyt pesivät ilmeisesti läheisessä kerrostalolähiössä, talojen räystäätien alla, mutta ruokailivat aktiivisesti metsäalueen yllä.

Lintu tulkittiin reviirilliseksi mikäli jokin kriteereistä (laulu, varoittelu, reviirikiista, kanto ruokaa pesään) täyttyi. Myös ylilentävät linnut huomioitiin ja alueen ulkopuolelta selvitysalueelle kuuluneet linnut kirjattiin muistiin.

Selvityksessä ja Tiira-aineistossa alueella esiintyviä lintudirektiivinliitteen I lajeista tavattiin:

- varpuspöllö *Glaucidium passerinum* (Tiira-aineisto)
- pyy *Bonasa bonasia* (Tiira-aineisto + reviiri)

Uhanalaisuusluokitelluista lajeista tavattiin:

- sirittäjä *Phylloscopus sibilatrix*, (reviiri + pesintä, NT, silmällä pidettävä laji)

Sirittäjä (NT) on eteläinen, rehevien lehti- ja sekametsien varpuslintu, jonka yhtenäinen levinneisyys maassamme ulottuu noin Oulun korkeudelle. Sirittäjä on hyvin yleinen etenkin maan eteläosien rehevissä, korkeapuustoisissa metsissä. Lajin kanta on kuitenkin taantunut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana noin 60 %. Syytä taantumaa ei tiedetä, mutta syyksi on epäilty ongelmia muuttomatkan varrella ja talvehtimisalueilla Afrikassa. Lajin pesimäkanta on kuitenkin edelleen 100 000 – 200 000 paria. Koska sirittäjän vähenemisen syyt ovat talvehtimisalueilla, ei lajin suojelemiseksi ole suosituksia esimerkiksi maankäytön suhteen. Sirittäjällä oli selvitysalueella 4 reviiriä. Sirittäjän reviirin koko vaihtelee 0,5 hehtaarista 2 hehtaariin.

Pyy on pohjoisen taigametsän kanalintu, jonka levinneisyysalue ulottuu Keski-Euroopasta aina Tyynellemerelle saakka. Länsi-Euroopassa lajin on kuitenkin vähälukuinen. Suomessa laji on pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta tavallinen kuusikoiden pesimälintu. Pesimäympäristönään laji suosii kuusivaltaisia sekametsiä, jotka voivat olla tiheitäkin, ja lähistöllä tulee olla talvisiksi ruokailupaikoiksi soveltuvia lepikkoja tai koivuja. Vaikka pyy on Suomessakin vähentynyt 1960-luvun huippuvuosista, on lajin kanta maassamme nykyisin vakaa, eikä lajiin kohdistu merkittäviä uhkia. Selvitysalueella pyy havaittiin Myllyvuorella. Pyy-havaintoja on myös runsaasti Pärrinkosken luonnonsuojelualueelta. Pyiden reviirin koko vaihtelee 2-16 hehtaarin välillä siten, että huomompi laatuiseissa elinympäristössä reviirin koko on suurempi. Myllyvuoren elinympäristö on hyvä laatuista, joten voidaan olettaa, että pyyn reviiri alueella on 2-4 hehtaaria.

Varpuspöllö on Euroopan pienin pöllö. Tyypillisimmät elinpiirit ovat luonnontilaisia vanhoja kuusikoita ja sekametsiä, joissa on tikankoloja. Pesii Keski- ja Pohjois-Euroopasta idässä aina Tyynelle valtamerelle ulottuvalla alueella, Suomessa etelästä noin Sodankylän korkeudelle asti. Suomessa pesii noin 10 000 paria. Maailman populaation kooksi arvioidaan 100 000 – 500 000 yksilöä. Tampereen alueella yhteensä karkean arvioinnin mukaan pesiä noin 35-40 paria. Vuonna 2003 pesiviä pareja oli 20. Tiira-aineistossa varpuspöllöhavaintoja oli tehty kuviolla 6 sekä Pärrinkosken luonnonsuojelun alueen ja selvitysalueen välissä olevalla tiellä metsäkuvion 3 vieressä. Maastonselvityksen aikana varpuspöllöjä ei havaittu, mutta selvitysajankohta ei ollut niiden havaitsemisen kannalta otollinen (touko-kesäkuu). Alueella on kuitenkin hyvin varpuspöllöille sopivaa elinympäristöä ja on todennäköistä, että alueella edelleen pesii varpuspöllöjä. Varpuspöllön reviiri vaihtelee mm. ravintotilanteen mukaan 200-1700 hehtaarin välillä. Talvireviiri voi olla suurempi kuin kesällä. Varpuspöllöstä on havaintoja Pärrinkosken luonnonsuojelualueelta.

Tampereen Peltolammin Myllyvuoren selvitysalueen linnusto koostuu pääasiassa tyypillisistä eteläsuomalaisen metsän lajeista, eikä alueella esiinny suojellisesti merkittäviä lajeja tai huomattavia lajikeskittyä. Alue on kuitenkin linnustonsa ja yhtenäisen metsäpeitteensä puolesta hyvä retkikohde, jolla voi suhteellisen helposti tavata suuren osan tyypillisistä suomalaisen metsän lintulajeista. Yhdessä Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelun alueen kanssa selvitysalueen pohjoispää (Kääremäki - Saukonvuori - Myllyvuori) muodostavat luonnoltaan monimuotoisen kokonaisuuden. Alueella saattaisi, virkistysarvojen lisäksi, olla merkitystä esimerkiksi opetuskohteena kouluille.

Liitekartassa 5 on esitetty selvitysalueen linnustonselvityksissä havaitut merkittävät lintulajit maastokäynnillä sekä Tiira-aineistosta sekä esitetty alueen merkityksellisimmäksi linnuston kannalta arvotetut alueet. Erillinen linnustonselvitys on tämän selvityksen liitteenä 1.

3.6 Lepakot

Alueiden arvo lepakoille on luokiteltu seuraavan luokituksen mukaisesti:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka

- Ehdottomasti säilytettävä, häirintä tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty
- Hävittämislle tai heikentämiselle haettava lupa paikalliselta ELY -keskukselta
- Jos hävitetään tai heikennetään, paikalle tulisi asettaa korvaavia paikkoja
- Tulisi huomioida paikkaan liittyvät reitit ja ruokailualueet

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti

- Maankäytössä huomioitava alueen arvo lepakoille (EUROBATS)
- Alue, jonka saalistaa monta lajia ja/tai alueella saalistaa merkittävä määrä yksilöitä
- Todettu tai todennäköinen siirtymäreitti, jos reitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti
- Tulisi huomioida alueelle johtavat mahdolliset reitit, alueen läheisyydessä sijaitsevat potentiaaliset lisääntymispaikat ja siirtymäreittien päissä olevat saalistusalueet

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue

- Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille
- Lepakoiden käyttämä alue, laji/tai yksilömäärä pienempi
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa eikä suoranaisia suosituksia EUROBATS-sopimuksessa

Taulukko 1. Lepakkohavainnot selvityskerroilla sekä säätila.

Kartoituspäivä määrä	Lämpötila C	Tuulisuus	Selkeys	Pohjanlepakko	Viiksisiip-palaji	Vesisiip-pa	Lepakko-laji	Yhteensä
5.6.12	10-13	2 m/s	puolipilvinen					0
20.6.12	15-16	2 m/s	selkeää	2				2
24.7.12	19	3 m/s	tihkua	4		2		6
26.7.12	15-18	2 m/s	selkeää	3	2		1	6

Taulukossa 1. on esitetty lepakokartoituksen tulokset. Kesäkuussa lepakkohavaintoja tehtiin yhteensä vain kaksi. Todennäköisesti kyseessä oli sama yksilö, joka ensin kuultiin ohilennolla vanhan metsän lähetyvillä ja sen jälkeen saalistamassa siitä etelään. Vanhan metsän rajalla kuultiin myös ohilentävä lepakko tuulenkaadon luona heinäkuussa, joten lepakon päiväpilo saattaa sijaita tuolla seudulla. Heinäkuussa ensimmäisellä selvityskertalla oli tihkusateinen, mutta siitäkin huolimatta havaittiin 2 vesisiippaa ja 3 pohjanlepakkoa. Heinäkuun toisella kerralla havaittiin myös pohjanlepakkoja, viiksisiippalajeja sekä yksi tunnistamattomaksi jäänyt lepakkolaji. Lepakkohavaintojen kasvu loppukesällä tarkoittaa usein sitä, että alueella on lisääntymispaikka. Poikaset ovat loppukesästä jo lennossa. Tampereen mittakaavassa lepakkolajien ja -havaintojen lukumäärää voidaan pitää merkittävänä.

Myllyvuoren päässä havaittiin detektorilla 2 pohjanlepakkoa, joista toisesta saatiin myös näköhavainto. Pohjanlepakko saalisti Myllyvuoren pohjoispäässä ja lenteli välillä Pärrinkosken-Peltolammin luonnonsuojelualueen puolelle ja takaisin. Lepakot selvästi käyttävät molempia alueita, joten alueiden välinen yhteys on merkittävä. Pärrinkoskella on Tampereen kantakaupungin lepakkoselvityksessä vuodelta 2002 havaittu hyvin pohjanlepakoita ja alue on merkitty hotspot-alueeksi. Samassa selvityksessä havaittiin myös Peltolammin uimarantojen läheisyydessä pohjanlepakoita. Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa (2012) Peltolampi on luokiteltu erittäin tärkeäksi alueeksi lepakoille (luokka I). Vuoden 2002 kartoituksen mukainen erittäin tärkeä lepakkoalue Pärrinkoskella on esitetty karttaliitteessä 6.

Lepakkojen selvää lisääntymispaikkaa ei alueelta löytynyt, mutta todennäköisenä levähdyspaikkana voidaan pitää vanhaa metsää Arranmaalla, jolta löytyy todennäköisiä kolopuita päiväpiloiksi. Lepakkoja myös kuultiin lentävän alueelta. Toinen todennäköinen päiväpilojen sijainti on lähempänä saalistusalueetta selvitysalueen kaakkoisosassa, jossa on järeitä haapoja ja kuusikkoa, jonka lähetyvillä sijaitsee merkittävä saalistusalue.



Kuva 23. Tuulenkaatoja korven reunassa kuviolla 21, missä lepakkoja saalisti.

Selvitysalueen eteläosa (Arranmaa-Levo) on lepakoille tärkeä saalistusalue (luokka II). Vaikka lepakot voivat saalistaa jopa kymmenien kilometrien päästä lepopaikastaan, ne yleensä suosivat päiväpiilojensa lähetyviltä löytyviä saalistuspaikkoja. Tärkeänä saalistusalueena voidaan pitää sellaista paikkaa, missä lepakoita havaitaan runsaasti ja/tai useilla kartoituskerroilla. Lepakot vaihtelevat kesän aikana saalistusalueita, mistä saattaa johtua ettei eteläosassa havaittu lepakkoja kesäkuussa.

Liitekarttaan 6 on merkitty lepakkojen todetut ja todennäköiset siirtymäreitit sekä alueet, joissa lepakkoja havaittiin. Karttaliitteeseen on myös merkitty lepakkojen kannalta tärkeimmät osakokonaisuudet, joilla todennäköiset päiväpiilot ja saalistusalueet sijaitsevat sekä alueiden arvotukset lepakoiden suhteen. Näillä alueilla lepakkojen esiintyminen ja siirtymäreitit tulee huomioida kaavoituksessa ja mahdollisessa maankäytössä.

Peltolammia voidaan pitää merkittävänä alueena lepakoiden kannalta. Lajimäärä oli Tampereen mittakaavassa suuri ja yhdessä Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueen kanssa selvitysalue muodostaa merkittävän kokonaisuuden. Erillinen lepakoselvitys alueelta on tämän selvityksen liitteenä 2.

3.7 Hyönteiset

Erillistä hyönteiskartoitusta alueella ei tehty, mutta ELY-keskuksen uhanalaisten lajitietojen mukaan, selvitysalueen välittömässä läheisyydessä idässä olevalla hiekkatiellä rautatien vieressä esiintyy **virnasinisiipeä** (*Glaucopsyche alexis*, VU), joista saatiin näköhavaintoja myös maastokäyntien yhteydessä. Havaintojen lukumäärän perusteella virnasinisiipipopulaatio on elinvoimainen. Virnasinisiipi on luokiteltu vaarantuneeksi. Virnasinisiipi viihtyy niityillä, kedoilla ja teiden

varsilla. Elinympäristöltään se vaatii runsasta lajistoa erilaisia hernekasveja. Radanvarren keto- kasvillisuutta tulisi vaalia, jolloin virnasinisiiven säilyminen alueella voidaan varmistaa. Kaavoituksessa tulisi huomioida virnasinisiiven esiintyminen selvitysalueen vieressä.



Kuva 24. Kesän kuluttama ja jo pahoin haalistunut virnasinisiipi

3.8 Muita mielenkiintoisia ja huomionarvoisia havaintoja

Selvitysalueen ja junaradan vieressä kulkee kevyelle liikenteelle tarkoitettu hiekkatie. Tien varrella kasvaa runsaasti komealupiinia, mutta myös muuta kasvillisuutta kuten **metsävirnaa** (*Vicia sylvatica*) sekä **metsänätkelmää** (*Lathyrus sylvestris*). Metsänätkelmä ei ole Tampereen seudulla kovin yleinen.

Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelman luonnoksessa (2012) on mainittu kohdekortissa 41. Sarankulman, Korvenojanpuiston **kaislasaran** (*Carex rhynchophylla*, NT) esiintymä. Korvenojanpuisto sijaitsee selvitysalueen pohjoispuolella. Alue on tarkoitettu säilyttämään raivaamatta, jotta kasvin elinympäristö pysyisi nykytilan kaltaisena.

4. ALUEIDEN ARVOTTAMINEN MAANKÄYTTÖÄ VARTEN JA SUOSITUKSET SUUNNITELMIEN POHJALTA

Alueen maankäyttösuositukset on laadittu ottaen huomioon luonnonoloiltaan arvokkaimmat osakokonaisuudet sekä metsäisten alueiden luonnontila ja eheys, avainbiotoopit, ekologiset yhteydet sekä virkistyselliset seikat. Näiden perusteella on laadittu maankäyttösuositukset, joissa on käytetty neljää eri soveltuvuusluokkaa. Luokat ovat:

1. Maiseman- ja luonnonhoitoalueeksi varattu lähivirkistysalue, erityisiä luontoarvoja
2. Suojaviheralueena ja/tai puskurivyöhykkeenä toimiva alue
3. Luonnonarvoiltaan kohtalaisesti rakentamiseen soveltuvat alueet
4. Luonnonarvoiltaan hyvin rakentamiseen soveltuvat alueet

Maankäyttösuositukset on esitetty suuntaa antavana kaaviokuvana luontovaikutusten osalta, joten sitä ei voida suoraan sellaisenaan soveltaa maankäyttövaihtoehtoja laadittaessa, sillä aluerajat voivat osittain olla liukuvia ja/tai tulkinnallisia. Alueen jako arvoluokkiin on esitetty karttaliitteessä 7.

4.1 Maiseman- ja luonnonhoitoalueeksi varatut lähivirkistysalueet, erityisiä luontoarvoja, luokka 1

4.1.1 1a. Myllyvuori

Alue on tärkeä liito-oravien (VU, vaarantunut), lepakoiden ja linnuston kannalta. Alue muodostaa merkittävän osakokonaisuuden yhdessä läheisen Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelun kanssa. Alueen puusto on jo yli 80-vuotiaista ja ikääntyessään luo alueelle lisää merkittäviä luontoarvoja. Alueella on useita mahdollisia vesilain mukaisia kohteita sekä mahdollisia metsälakikohteita. Alueelta on liito-oravahavaintoja vuosilta 2006, 2011 ja 2012. Lepakoiden arvoluokka alueella on luokka II.

Maankäyttö ja kaavoitus:

Alue tulisi jättää mahdollisimman luonnontilaiseksi. Virkistyskäyttö ei ole ristiriidassa alueen luontoarvojen kanssa ja alue voisi hyvin toimia koulujen opetuskohteena. Viheryhteys Pärrinkoskelle on hyvä säilyttää.

Virkistyskäyttö:

Alueella kulkee polku ja alue onkin läheisten asukkaiden suosituksessa virkistyskäytössä. Aluetta ei ole valaistu, mutta yöaikainen valaistus ei ole tarpeellista ja voisi haitata lepakoita.

4.1.2 1b. Arranmaan vanha metsä

Alue on merkittävä yli 108-vuotiaan puustonsa vuoksi. Maapuita löytyy kohtalaisesti ja voivat muodostaa merkittävän elinympäristön uhanalaisille lahoittajille. Alueella on myös saniaiskorpea (liitekartta 3, kohde 8), joka on erittäin uhanalainen luontotyyppi sekä mahdollinen vesilakikohde (liitekartta 3, kohde 2). Alueella havaittiin pohjanlepakko, jonka mahdollinen päiväpiilo saattaa löytyä alueen kolopuista (luokka I). Alue on myös hyvin liito-oravalle (VU, vaarantunut) sopivaa biotooppia.

Maankäyttö ja kaavoitus:

Alue olisi hyvä jättää luonnontilaiseksi. Alueen puusto on vanhinta selvitysalueella ja saniaiskorpi selvitysalueen edustavin ja luonnontilaisin. Jätettäessä kehittymään luontaisesti alueen luontoarvot kasvavat.

4.1.3 1c. Levon itäinen puoli

Alueen arvo lepakoille on merkittävä (luokka II). Alueella saalistaa useita lajeja ja yksilöitä ja todennäköinen päiväpiilo sijaitsee saalistusalueiden lähetyvillä. Alueella on uhanalaisen lajin esiintymä: isovesirikko (EN, erittäin uhanalainen), harajuuri (RT, alueellisesti uhanalainen) ja sirittäjä (NT, silmälläpidettävä). Alue on myös liito-oravalle (VU, vaarantunut) soveltuva, mutta alueelta ei ole liito-oravahavaintoja. Alueella on mahdollinen vesilain mukainen lähde (liitekartta 3, kohde 1).

Maankäyttö ja kaavoitus:

Alue on suositeltavissa jättää mahdollisimman luonnontilaiseksi.

4.2 Suojavyöhykkeet ja puskurialueet, luokka 2

Luokkaan kuuluvat alueet muodostavat merkittäviä ekologisia käytäviä alueiden välillä ja luovat laajempia yhtenäisiä metsäalueita.

4.2.1 2a. Saukonvuori-Myllyvuori

Alue on linnuston kannalta merkittävä ja tulisi jättää suojavyöhykkeeksi. Alueella havaittiin pyy ja Tiira-aineistossa varpuspöllö.

4.2.2 2b. Levon pohjoisosa

Alueella metsäkortekorpi (liitekartta 3, kohde 22). Alue muodostaa viheryhteyden alueiden 1b ja 1c välille. Alue olisi hyvä jättää mahdollisimman luonnontilaiseksi.

4.3 Kohtalaisesti rakentamiseen soveltuvat alueet, luokka 3

Luokkaan kohtalaisesti rakentamiseen soveltuvat alueet on luokiteltu alueet, jotka eivät sisällä merkittäviä luontokohteita, mutta joiden ympäristössä sijaitsee arvokkaita luontokohteita.

4.3.1 3a. Arranmaan ojitettu korpi

Alueella ei ole merkittäviä luontoarvoja, koska alue on ojitettu (liitekartta 3, kohde 9). Alue on siirtäjän (NT) reviiiriä. Rakentamisessa tulee huomioida viheryhteyden säilyminen alueiden 1a ja 1b välillä.

4.3.2 3b. Sähkölinja ja ojitettu korpi

Koska alue on ojitettu, alueella ei ole merkittäviä luontoarvoja (liitekartta 3, kohde 7).

3c. Selvitysalueen eteläosa

Alue soveltuu melko hyvin rakentamiseen. Metsä on talousmetsämaista kangasta. Alueella tulee huomioida lepakkojen siirtymäreitti.

4.4 Hyvin rakentamiseen soveltuvat alueet, luokka 4

4.4.1 4a. Kangasmetsä Käärmemäestä etelään

Alueella ei ole merkittävää lajistoa. Rakennettaessa huomioitava viheryhteyden säilyminen pohjoisosan ja eteläosan välillä.

4.4.2 4b. Levon eteläosa

Alue on tuoretta kangasta ja soveltuu hyvin rakentamiseen.

5. YHTEENVETO

Potentiaaliset liito-oravan biotoopit tulisi mahdollisuuksien mukaan säästää. Mahdolliset kulkureitit alueiden välillä tulisi myös huomioida ja yhteydet Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueelle. Myllyvuoren alue on liito-oravien kannalta selvitysalueen merkittävin osakokonaisuus, sillä alueelta on useita liito-oravahavaintoja eri vuosilta.

Myllyvuoren alue on myös linnuston kannalta merkittävin osakokonaisuus, muodostaen kokonaisuuden Pärrinkosken luonnonsuojelualueen kanssa.

Alueella tavattiin kohtalaisesti lepakoita. Lajeja tavattiin kolme. Maankäytössä tulisi huomioida saalistuspaikkojen ja kulkureittien säilyminen. Lepakoiden kannalta tärkeimmät osakokonaisuudet sijaitsevat selvitysalueen eteläosassa ja pohjoisosassa Pärrinkosken luonnonsuojelualueen läheisyydessä. Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueella on vuoden 2002 lepakkokartoituksissa (Bat Group Finland) nostettu esiin yhdeksi tärkeimmäksi, ns. hotspot-alueeksi Tamperella. Alueen arvo lepakoille on huomioitu myös Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa.

Pirkkalan kunnalla on suunnitelmissa lisätä Taaporinvuoren alue METSO-kohteeksi. METSO-kohde kattaisi Toivion eteläpuolen lähes Sääksjärven rantaan asti. Viheryhteyden säilyttäminen Pärrinkosken-Peltolammin luonnonsuojelualueen ja Taaporinvuoren välillä on tärkeää. Selvitysalueen pohjoisosa, Myllyvuoren alue, voisi lajistonsa ja puustonsa puolesta hyvin sopia METSO-kohteeksi.

6. LÄHDELUETTELO

- Finlex - Valtion säädöstietopankki.* (2012). Noudettu osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/>
- Luontoportti.* (2012). Noudettu osoitteesta Luontoportti: <http://www.luontoportti.com/suomi/fi/>
- Bat Conservation Trust. (2012). *Bat Surveys- Good Practice Guidelines.*
- Bat Group Finland. (2002). *Tampereen kantakaupungin lepakkokartoitus.*
- Junttananen, S. (2009). *Pirkkalan Saukkolammin-Taaporinvuoren alueen luontoselvitys.* Pirkkalan kunta: Ympäristösuojelun julkaisuja 2.
- Korte, K. (2004). *Killo-Toivio-alueen liito-oravaselvitys.*
- Rassi, P.;Hyvärinen, E.;Juslén, A.;&Mannerkoski, I. (2010). *Suomen lajien uhanalaisuus - Punainen kirja 2010.* Ympäristöministeriö.
- Raunio, A.;Schulman, A.;&Kontula, T. (2008). *Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.* Suomen ympäristökeskus.
- SLTY. (2012). *Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry.* Noudettu osoitteesta <http://lepakko.fi/>
- SLTY. (ei pvm). *Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksesta luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille.*
- Tampereen kaupunki. (2012). *Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2012-2020.*